

VÅGA TALA DJURRÄTT MED BARN

Det finns en rädsla att tala om djurrätt med barn och i synnerhet om vi talar till barns samvete, eftersom vi då gör intrång på ett område där våra traditioner står i begrepp att ifrågasättas. Men vår behandling av djur är en fråga som ger en tydlig indikation på vilken värdegrund vi har. Att undvika den är att förringa något centralt i den mänskliga etiken – vår empati. Djurrätt är en fråga om värdegrund och den bör inte reduceras till en debatt kring lagstiftning, snarare bör den introduceras i skolan så att våra barn kan utveckla en medveten moral, istället för den hycklande som i dag förekommer, inte minst i djurrätsfrågor.

Det sägs att ”om slakthusen hade glasväggar skulle alla vara vegetarianer”. Det är inte sant. Det skulle väcka mycket anstöt och många skulle, liksom jag själv, övergå till en annan livsstil, men de flesta skulle fortsätta att äta kött.

De senaste månaderna har jag rest runt i Nepal. Här har slakterierna inga väggar alls. Jag har sett getter slaktas på gator i Katmandu och på landsbygden slaktas och styckas grisar i dikeskanten under hungriga bybors beskådan. I två månader levde jag i en liten by ständigt omgiven av djur. Alla vet att dessa inte är några sällskapsdjur, utan att de finns som en rent ekonomisk tillgång. Med denna syn på djur ligger en inhuman behandling av dem nära till hands. När en get ska säljas till slakt tar man den vanligtvis på motorcykeln till marknaden, men när en hel skock med getter ska transporteras en längre sträcka, är det inte ovanligt att de får åka buss. De flesta svenskar skulle inte resa frivilligt i dessa bussar. Getterna fraktas under bussen, uppspända i ett nät ett par decimeter från asfalten, kvävda av orenade avgaser.

I Europa höjer vi knappast ögonbrynen när nötdjur och grisar trampar ihjäl varandra under transporterna. Men få skulle känna sig bekväma om de visste att den stek de har på just sin tallrik kommer från ett djur som pinades svårt sina sista timmar i livet. I Nepal skulle man inte bry sig, kött som kött. Däri ligger den stora skillnaden i våra attityder, det är kanske inte så mycket en fråga om värderingen av liv som det är en livsmedelsfråga – vi vill att det vi äter ska vara nyttigt, men vi har också en tendens att få dåligt samvete om vi blir upplysta om omständigheterna, därför blundar vi för dem.

I Sveriges skolor serveras kött till eleverna, det är en självklarhet. Under mina år i grundskolan talades det inte om var köttet kom ifrån. Även om vi alla visste att kyckling var en fågel och att skinka var bakkdelen av en gris, sköt man det alltid ifrån sig och när det väl låg på tallriken var det inte något annat än ett exklusivt livsmedel. Hur många grundskolebarn skulle fortsätta äta kött efter ett studiebesök i ett slakteri? En del skulle vägra, därför att det väckt deras känslor. Man skulle framför allt se deras vägran som ett problem, inte dödandet av djur och dess oförenlighet med barnens

medlidande – en dygd vår värld lider brist på i dag. Föräldrar skulle protestera mot att deras barn utsätts för det makabra skådespel som slaktandet av djur är, lika mycket som om kött skulle saknas på skolmatsedeln. Om fler skolor tog undervisningen i livskunskap på allvar borde detta borga för en djupare insikt av vår livsstils förhållande till vår värdegrund. Är det rätt att lära våra barn att vara medlidsamma, samtidigt som vi berövar dem rätten att uttrycka sitt medlidande och låta det styra deras val i livet?

I Nepal förfärades jag över hur barn kan vara så grymma mot djur. Jag undervisade en dag en skolklass om hur vi behandlar hundar i Sverige, att vi ser hunden som ett nobelt djur, en vän. Jag var noga med att poängtera att hunden känner smärta när den blir slagen och att om vi vill anse oss vara nobla varelser, måste vi avstå från att slå den. Lite senare sitter jag och äter min lunch när plötsligt, mitt framför mig en hund, som tydligen inte ska störa min matro, blir sparkad i huvudet – av en av de elever jag just undervisat!

I Sverige har vi mycket närmre till medlidande och kärlek mot djur och därför är vi också tvungna att hålla det onda bakom lyckta dörrar. Hade vi värderat ett djurs liv på samma sätt som man gör i Nepal, skulle vi slippa det dåliga samvetet, slakterierna skulle verkligen kunna ha glasväggar. I klyftan mellan vår värdegrund och vår livsstil kan vi inte annat än framstå som hycklande.

Text och foto:
Rasmus Blomqvist, Nepal 2011